

Oracions o retòriques de sanament

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Granollers
Alçada: 144

Coordenades:

Latitud: 41.608080054307
Longitud: 2.2873256925032
UTM Est (X): 440617
UTM Nord (Y): 4606509

Classificació

Número de fitxa: 08096 - 349
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Costumari
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVIII-XX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Tradicions en desús.
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública
Autoria de la fitxa: ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo
Data de registre de la fitxa: dl., 01/10/2001 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: Jordi Piñero Subirana
Data de la darrera revisió: dc., 24/01/2024 - 17:03

Descripció

La pràctica del curanderisme era habitual a Granollers fins ben entrat el segle XX, trobant-se inclús una nissaga de remeiers de renom. Garcia-Pey (1990) recull la següent informació: "L'àvia Fustereta, que vivia al carrer de les Banyes (avui del Sol), tenia el costum de posar-se davant de casa seva per ver les cures d'espallat i d'enaigat. En alguns moments la mainada s'ho prenia com a espectacle, però ella segura de la seva feina anava fent". Resultaven conegudes les retòriques o oracions de les fusteretes, perquè eren tres les dones que es coneixien amb aquest motiu, totes filles i neta del Fusteret, una de les quals, la Rossa, tenia botiga de queviures al carrer d'Alfons IV, núm. 22 (Ca la Fustereta).

Al carrer de les Banyes s'escoltava aquesta: "Si te l'han pres al dematí / Déu te curi i Sant Martí./Si te l'han pres al vespre, Déu te curi i Sant Silvestre./Tres seran que et curaran: pare, fill i esperit sant./ Dos seran que et volen bé: Sant Josep i sa muller./ Si t'he pres l'ennaigat". Mentre deia això, amb el dit anava senyant el front de la criatura fins que les gotes d'oli que amb un setrill havia tirat en un plat s'unien i quedava en una de sola. Aleshores es suposava que el malalt restava desenaigat i que recobriria el vigor infantil perdut.

També les Fusteretes curaven del mal d'espallat de la següent manera: agafaven els dos dits grossos, estirant bé els braços per sobre el cap i els feien igualar a la vegada que deien l'oració que pertocava: "Són dos que te n'han pres/seran tres que et curaran/pare, fill i esperit sant./Si te n'han pres al dematí/Déu te'n curi i Sant Martí./ Si te n'han pres al vespre/Déu te'n curi i Sant Silvestre". Aquesta oració s'havia de resar tres vegades al dia a la Verge Maria, acompanyada de tres parenostres a la Santíssima Trinitat.

Es diu que també feia altres tipus de curacions, com del mal de l'erisipela, tifus, etc., i per tot això feia ús de la mateixa tirallonga. També l'àvia Fustereta tenia una gran activitat amb les plantes remeieres. Hi havia a l'entrada de la seva casa, herbes de tota mena, i aquestes herbes s'acompanyaven també d'alguna dita que feia referència a les seves propietats, com "la menta, de tot mal repta", "la ruda de tot mal ajuda".

Un altre costum que també recull Garcia-Pey és el que consistia en què les àvies portaven la canalla a la Mineta o Mina Vella, per a tirar-hi pedretes per curar-se d'enaigat. A més de les Fusteretes, Esteve, "en Patxau", que vivia al carrer de corró 105, també curava les angines i d'espallat, a més de ser músic. Un altre personatge prou conegut i expert en aquestes arts va ser en Joan Pou Boter, conegut com el Sanador, que va venir a Granollers de can Brungueret de Samalús, amb la dona i una filla. Des de l'edat de deu anys va dedicar-se a sanar. Estava considerat com un bon professional i coneixedor de l'ofici (GARCIA-PEY, 1990). També la Sibina Rius va agafar fama com a "curandera". Curava lligaments, espalltes fora de lloc, etc, tenint a més un bon coneixement d'herbes remeieres. Portava a terme aquesta activitat al carrer de Guayaquil, a la casa coneguda per ca la Sibina. La seva filla va seguir l'ofici al carrer d'Enric Prat de la Riba, 39 (GARCIA-PEY, 1990).

Bibliografia

GARCIA-PEY, Enric (1990). "Recull onomàstic de Granollers: Motius, topònims, nomenclatura", a *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 3, Granollers, Ajuntament de Granollers.

